

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo
c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld. za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje. Vse inserate zunaj Kranjskega sprejemata le Haasenstein & Vogler na Dunaji (Wien I. Wallfischgasse Nr 10).

Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah števil. 5.

Št. 15.

V Ljubljani, 15. avgusta 1888.

Leto V.

Obseg: Grof Gustav Thurn. — O mlatilnici. — Državna komisija o trtnoušnih rečeh — Štupanje. — Skladišče za dolensko vino. — Kako je rediti telice. — Razne reči. — Vprašanje in odgovori — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Grof Gustav Thurn,
predsednik in častni član c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Kakor je obče znano, umrl je 16. julija t. l. na svoji grajsčini v Radovljici visokorodni gospod grof Gustav Thurn, predsednik in častni član naše kmetijske družbe, deželni glavar kranjski itd. Res je pokojnik predsedoval samo dve leti naši družbi, a v tem kratkem času se je toliko izpremenilo na korist družbi, kolikor ne poprej v desetih letih, in to največ po zaslugi velezaslužnega pokojnika. Kedo se ne spomina velikega občnega zbora kmetijske družbe l. 1886., pri katerem je bil grof Thurn s tolikim navdušenjem vzprejet za predsednika. Grof Thurn pa tudi ni varal zaupanja, kajti poprijel se je naloženega mu posla z vso gorečnostjo ter povsod se glasil s svojo vplivno besedo, kjer je bilo na korist družbi ali kmetijstvu sploh. Ž njim je dobila kmetijska družba, žalibog le za prekratek čas, zopet predsednika, kakeršen pristoji tako velevažni družbi. Grof Thurn ni bil predsednik

samo po imenu in kadar je bilo treba podpisovati, ampak deloval je v resnici v odboru ob vsaki priliki, ki se mu je ponudila; hodil je na deželo, kjer koli je družba kaj priredila; v deželnem zboru se je z največjim uspehom potegal za večjo podporo, z eno besedo, bil je mož popolnoma na mestu svojem. Zraven tega je pa grof Thurn tudi zunaj družbe deloval kmetijstvu na korist, saj je bil tudi predsednik konjarskemu odseku in pogozdovadni komisiji. Od nekdaj je poznal težnje kmetijskega stanu, zato se je tudi vedno zanj potegoval, in zato ga je kmetijska družba uže l. 1881. imenovala za svojega častnega člana. Da se v današnjem listu spominamo pokojnega predsednika ter da prinašamo na čelu lista podobo njegovo, s tem hočemo i mi postaviti blagega moža blagoslovenemu delovanju skromen spomenik.

O mlatilnici.

Tudi pri nas kupujejo kmetovalci vedno več kmetijskih strojev, k čemur jih ni prisililo tolikaj prepričanje o veliki koristi dobrega stroja kolikor sila, ker ni moči dobiti dovolj dobrih, treznih in zanesljivih delavcev. Zlasti dobrih mlatičev dobi gospodar kaj težko v pravem času, zato je pa mlatilnica najbolj razširjen gospodarski stroj pri nas. Z veselo prikaznijo, da so naši gospodarji začeli rajši uporabljati kmetijske stroje, pa je žalibog v zvezi manj vesela prikazen, da vsiljujejo našemu poštenemu in zapljivemu kmetu prekanjeni židovski trgovci slabe ali neprimerno drage stroje. Na tem mestu opozarjamo v novič gospodarjenaše, nikar ne kupujte strojev od potujočih trgovcev, ampak obračajte se za svet do kmetijske družbe. Njej je dolžnost, da vam prav svetuje. Ali mari kedo meni, da potujoč agent živi ob zraku? Nikakor ne! Njegove popotne stroške plača vedno le kmet in sicer precej drago. Tak agent dobi od svojega gospoda le procenete od skupila, zraven si pa še po strani kaj prislepari od kmeta. Ako kmetijska družba naroči komu kak stroj, dobi tudi ona procenete od tovarnarja, a jih ne vzame, rajša da te procenete kmetu, ki dobi potem toliko ceneje stroj. Torej pomnite to, gospodarji!

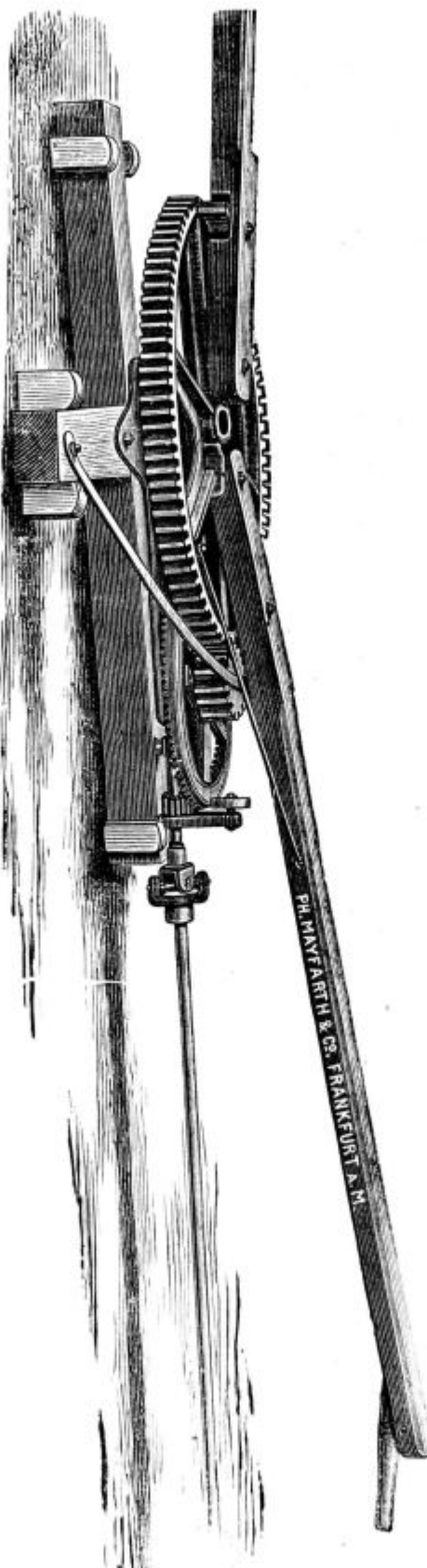
Rekli smo, da silijo sedaj kmetovalca razmere, da si kupuje strojev. To pa ni prav, ampak dober gospodarski naj si kupi stroj zato, ker mu prinaša, ako ga prav rabi, veliko koristi. Gospodarske razmere so pa v današnjih časih take, da se mora kmetovalec okoristiti vsake reči, ki mu kaže. Mlatev s strojem pa daje proti mlatvi s cepcem veliko koristi. Prvič je mlatev hitrejša, drugič ni treba izurjenih mlatičev, in tretjič pušča stroj v slami le 3% zrnja, v slami, s cepci omlačeni, pa je 6% nezmačenega zrnja. Slaba stran mlatilnice je seveda njena precejšnja cena in premočno razmlačenje slame, vsled česar ni moči ž njo kriti streh. Seveda nima to dandanes uže pomena, kajti navadno nima tist gospodar, ki si utrpi kupiti stroj, slamatih streh. Mlatilnica ter vsak drug stroj prinaša pa korist le tedaj, ako je dober. Zato naj gospodar desetkrat premisli, predno naroči stroj, rajši se posvetuj poprej s izkušenim možem. Mi priporočamo ročno mlatilnico le tistemu, ki ima prav malo mlatiti, kajti ta stroj je težko goniti, in ljudje se preveč utrudijo ž njim. Ker mlati mlatilnica le tedaj čisto, ako se mlatilni valjar primerno hitro suče, utrujeni delavci pa navadno prepočasi gonijo, zato je mlatev z ročno mlatilnico

sicer ne vselej, pa vendar mnogokrat nečista. Kdor si omisli mlatilnico, žrtvuje naj nekaj več in kupi naj si tako na vitel. Stroški za vitel res povišajo ceno mlatilnice za kakih 125 gld., a mlatev je neprimerno hitrejša, boljša in cenejša. Vprežne živine ima itako vsak gospodar v hlevu, mlatil pa bode tedaj, kadar bode živina utegnila.

S podobo 33. prinašamo mlatilnico, kakeršne izdeluje tovarna Ph. Mayfarth in Comp. na Dunaji. To mlatilnico je goniti z roko ali pa z vitlom, in stoji 100 gld. Podoba 34. pa kaže omenjeni mlatilnici primeren vitel, ki je za eno vprežno živinčje ali še bolje za dvoje, in ki stoji 125 gld. S tem strojem na vitel se omlati na dan kakih 32 hektolitrov žita, t. j. nad 100 mernikov, štirje mlatiči pa morejo na enem podu v tistem času namlatiti največ 7 hektolitrov ali 22 mernikov.

Državna komisija o trtnoušnih rečeh.

Državna komisija o trtnoušnih rečeh je zborovala 15. julija t. l. na Dunaji pod predsedstvom poljedelskega ministra gosp. grofa Falkenhayna. Dvorni svetnik baron de Pretis poročal je o razširjanji trtne uši v 1887. letu. Najhuje sta zadeti Štajarska in Kranjska, potem Niževavstirska. Nahaja se pa trtna uš tudi v Istri, in v novejšem času je konstatovana že pri Trstu in v vipavski dolini. Trtne uši so dosle prosti še vinogradi na Moravkem, Češkem, Goriškem in južnem Tirolskem. Po prečitanem poročilu je zastopnik za Kranjsko gosp. dr. Vošnjak, govoril o silno naglem razširjanji trtne uši po dolenjskih vinogradih, katera utegne v malo letih uničiti vse vinogradstvo, ako v pravem času ne zasade ameriških trt. Zato pa treba skrbeti, da bode mogoče takih trt dovoljno število oddajati vinogradnikom. Kranjski deželni zbor je sklenil prositi vlade, da napravi še dve ameriški trtnici v čnomaljskem in mokronoškem okraji, na deželni šoli v Grmu pa je že urejena velika trtnica. A zdaj je trtna uš že tudi v vipavski dolini. Tamošnje prebivalstvo bi se moralo, ako bodo vinogradi uničeni, preseliti. Ker je pa jako pridno, trezno in inteligentno, bode gotovo rado vse storilo, da si ohrani vinograde. Zatorej treba napraviti ameriško trtnico nemudoma v vipavski dolini. Zastran ameriških trtnih plemen želi govornik, naj bi širili tudi take vrste, katere dajejo vino, ne da bi jih trebalo poprej požlahtniti. Zlasti za Dolenjsko bode kazalo taka plemena gojiti, na primer York Madeiro, ker je ljudstvo vajeno trte grobati, in ker bi z direktno rodečimi trtami poprej vinogradi začeli

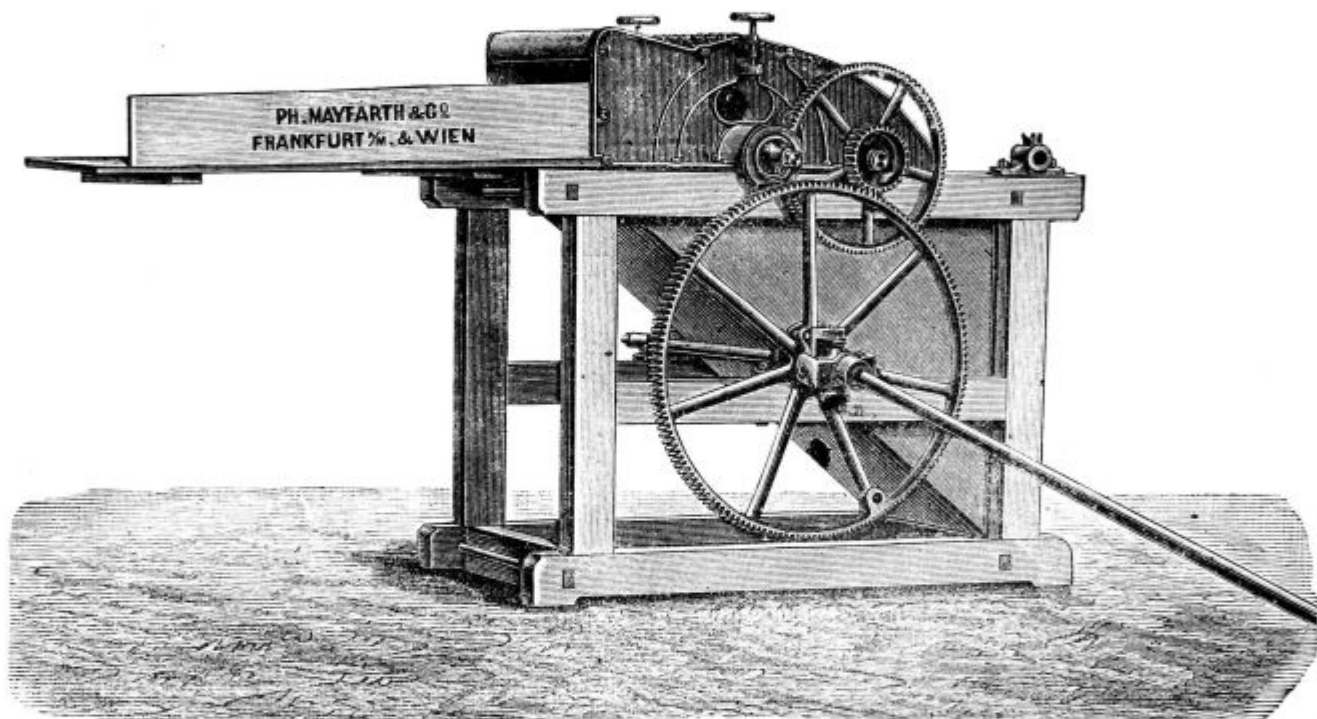
Podoba 33.

roditi. Ameriške trte pa bi morali oddajati ali brezplačno ali vsaj po prav nizki ceni iz državnih trtnic. — Potem se je vnela obširna debata, v katero so posegali gospodje: baron Babo, Bole iz Gorice, ravnatelj Goethe, Schlumberger, ravnatelj Mach, profesor Roesler iz Klosterneuburga, baron Moscon in drugi.

Bole še dvomi, da bi ameriške trte res bile stanovitne proti trtni uši, na kar zavrnete Babo in Roesler, da je to pač dokazano po 20letnih izkušnjah na Francoskem, kjer je že več sto tisoč hektarjev zasajenih z ameriško trto. Zastran direktno rodečih trt omenja prof. Roesler, da zlasti dve vrsti, Othello in Jaquez, dajeta črno vino, ki je prav okusno. On sam ga je poskusil pri dr. Leviji, ki ima v svojem vinogradu pri Gorici obe trti zasajeni. Tam bi lahko dobili dovolj rozg. Tudi vino od York Madeire ima le malo znanega okusa, menj nego Izabela. Baron Moscon konstatuje, da na Bizeljskem ameriške trte dobro uspevajo. Na riparijo cepljene domače trte že obilno rode. O direktno rodečih meni, da bi

nica, da je laže razpadala in razkrajala se ta zmes, koja so imenovali „štupanje“. Dandanes pa so gospodarji „štupne jame“ več del zasuli, snovi pa, katere so metali prej v štupanje, mečejo sedaj kar na gnoj. To štupanje so pripravljali le malo časa; bilo je le ostnnek prejšnjih navad, ki nam pričajo, da predniki naši nikakor niso bili zaspani, ampak da so se okoristili vsake reči.

Štupanje so naši predniki rabili za ajdo; napravljali pa so je iz živalskega gnoja, pepela in pa črnine,*) torej iz takih reči, ki imajo obilno za rastlinsko rejo zelo važnih snovi, kakor dušika, fosforove kisline, kalija v sebi. Ni čudo, da so bili pridelki obilni. Saj se še dandanes stari mošje radi hvalijo, po koliko ajde so nekdanj pridelovali. Hlevski gnoj je moral biti za štupanje droben, p. ovčji; zato ga je bilo treba večkrat posebno pripravljati. Odbrali so takega, ki je nastal iz drobnega nastila, p. listja, zmetali ali znosili so ga v štupno jamo in pustili, da je razpal. Ko se je dosti zgodil, izmetali, so ga razsekali z motikami kolikor mogoče drobno in pri tej

Podoba 34.

po naših krajih njih grozdje ne dozorevalo. Prof. Roesler pa trdi, da Othello rano dozoreva, torej bi ga za Štajersko in Kranjsko smeli priporočati, Jaquez pa za Istro in Trst. Vladni referent zagotavlja, da bode vlada napravila še več ameriških trtnic, sicer je pa proti temu, da bi ameriške trte oddajali brezplačno. Potem je še bilo posvetovanje, ali naj se izpremene določbe, ki zabranjujejo uvoz in izvoz trt iz okuženih krajev. Večina je izrekla, naj ostanejo sedanje določbe. Konečno se je gosp. minister zahvalil udeležnikom komisije ter obečal, da bode vlada vse storila, kar je mogoče, da se ohrani vinogradarstvo.

Štupanje.

Ni dolgo tega, kar so imeli pri marsikateri hiši prostor, kamor so metali razno šaro, sicer v gospodarstvu neporabne snovi in odpadke. Navadno je bil ta prostor nekoliko poglobljen, in vanj se je odtekala tudi gnoj-

priliki pomešali s črnino ali pa s pepelom in črnino, in štupanje je bilo gotovo. Ko je bila njiva za ajdo razorana, potrosili ali, kakor so rekli, poštopali so (od tod tudi ime) zmes po vrhu, ajdo vsejali in zavlekli.

Napravljali so pa to pomešanico, dokler je delala ljubljanska cukrarna. Ko pa je pogorela, niso vedeli kam po črnino in mešali so le še gnoj in pepel. Jeli so pa tudi pepel drugod uporabljati, in ni ga bilo lahko dobiti. Tako so sčasoma opustili štupanje popolnoma, štupne jame pa so polagoma drugo za drugo zasuli.

Znano nam je, da ima napredek zgodovino za podlogo, da najuspešneje deluje tist, kdor pozna preteklost in se na njo opira. Naših prednikov dela so v marsičem našim slična, v marsičem pa se tudi razlikujejo od njih. Ako zasledujemo, koliko je vplivala ta ali ona moč, ta ali ona delavnost na razvitek kmetijstva, pokaže se nam, kako je počasi delovala, počasi spravila vso stvar v drug

*) Črnino so kmetovalci imenovali kostno oglje (spodium). Dobivali so jo v ljubljanski cukrarni iz početka zastonj, pozneje po 2 gld. voz (samee) in slednjic po 25 kr. star eent.

tir ter jo privedla ali do popolnosti ali jo pa vsled nasprotja z naravnimi zakoni ali vsled napačnega ravnanja tirala vedno bolj v pogubo. Jasno se nam pokaže vse dejanje z vsemi vplivajočimi silami; mi pa lahko presojamo, kaj je bilo koristno, kaj škodljivo, česa bi se bilo še moči poprijeti in kaj bi bilo treba opustiti. Sedanje stanje primerjamo z nekdanjim, sedanje okoliščine z nekdanjimi, in pomočki za izboljšanje pojavljajo se nam, rekel bi, sami ob sebi. Ne smemo pa misliti, da je vse, kar je nehalo vsled teh ali onih vzrokov, bilo slabo, ampak umaknilo se je premoči tujih sil. Nasledki poznajo se mnogokrat še dolgo, ali pa še celo spravijo stvar o prikladnih okoliščinah zopet na dan.

Naši očetje gotovo niso vsled tega opustili štipanja, kakor da bi ne bilo dobro, ampak zato, ker niso vedeli, kakor sem že omenil, kje bi dobivali potrebne črnine in pepela, za združenje, v sedanjem času tako potrebno, pa tudi še niso bili pripravljeni, zlasti ne, ker ni bilo zvedenega in podjetnega človeka, ki bi se bil poprijel vse stvari. Kako dobro da je primešavati hlevskemu gnoju umetnih gnojil, potrjujejo nam kmetijski časniki vsak hip; razpadajoče organske snovi delajo namreč, da se laže in hitreje raztapljajo v umetnih gnojilnih snovi, ki rede rastline. Ker vemo, kako važen je gnoj v poljedelstvu, kako potrebno, da povračamo zemlji tiste snovi, ki jih jej jemljejo pridelki, ravnamo najbolje, ako nam primanjkuje doma pripravljenih gnojil, da dokupljena umetna gnojila primešavamo hlevskemu gnoju in s to zmesjo gnojimo.

F. Š.

Skladišče za dolenjsko vino!

V sedanjih okoliščinah bi bilo potrebno skladišče za dolenjsko vino, potrebno ravno tako za Gorenjce kakor za Dolenjce!

Čim dalje „se vrti časa kolo“, tem huje nas tarejo reve in nadloge, a ž njimi se poraja tem silnejša želja, da bi se jih oprostili vsaj nekoliko ter se vsaj nekoliko oddahnili. Pomagati pa si je mogoče le tam, kjer se je vedno rastoči konkurenciji moči ustavljati s primernimi sredstvi. A mi? — Železnica nam donša iz daljnjih krajev blaga, kakeršnega si le želeži moremo, Dolenjec pa svojega vina niti po domači deželi ne more razpeljavati, ker nima železnice. Mari naj krošnjari ž njim! Vsakdo, ki bi rad izpil kupico dobre kapljice, pa tudi ne more kar na Dolenjsko po njo. Opravljajo nam to vinski trgovci in prodajajo vino na debelo ali pa tudi na drobno. Toda vino, morebiti že na prvi postaji ne prav božje, prebiti mora večkrat še na drugi in tretji postaji kemijske poskušnje, tako da pride precej drugačno uživalcem v usta; cena pa mu poskoči za 33—50% ali pa še za več.

Ni torej čudo, da so začeli ljudje misliti, kje bi se dalo kaj cenejšega dobiti. In glej! Tam doli na Hrvaškem nekje nahaja se dobra (?) kapljica in po ceni. Začno jo poskušati zdaj tu zdaj tam, in ker ni draga, jame se širiti. In sedaj — prepljavlja že naše kraje. Umetno vino sicer nima tako prijetnega okusa, in tudi glava rada boli po njem, ali kislikasto je in alkoholnato, torej pravemu vinu podobno in, kar je glavna stvar, cenejše je nego cviček. Čuje se celo, da pokupijo Hrvatje sami mnogo tega vina, pomešajo s svojim naravnim in to zmes prodajajo tujcem. — Toda to bodi, kakor hoče; istina je, da se umetno vino čedalje bolj širi, v škodo vinskim pridelovalcem in uživalcem.

Koliko drugače bi bilo, ako bi napravili skladišče za dolenjsko vino! Pomagano bi bilo obema: pridelovalec

bi lahko oddajal svoje vino, in kdor bi ga hotel piti, dobil bi ga tudi lahko in po primerno nizki ceni. Prekupci, posredovalci in popravljachi bi odpali, cena pa bi se za uživalce gotovo precej znižala. Skladišče na pravem mestu s primernim službenim osebjem bilo bi prava dobrota. Ponujano vino bi se vselej poskusilo, kemijski preiskalo in potem uvrstilo. Plačevalo pa bi se po dobroti. In ako bi se oddajalo tudi v manjši množini: po 1 hl. ali vsaj po $\frac{1}{2}$ hl., kupovali bi ga tudi posamezni kmetovalci prav radi. Skladišče pa bi ne smelo biti preveč od rok, ampak tako, da bi vsakdo, ki ima v mestu kak opravke, kar spotoma lahko dobil vina. Na ta način dobilo bi se za pošten denar tudi pošteno vino, umetni čorbi pa bi se porinil prvi zapah pred vrata.

F. Š.

Kako je rediti telice.

Živinorejec naredi lahko iz telic, ako zna ž njimi prav ravnavati, dobre molzne krave. Vender je le malokje videti, da bi jih prav redili; celo ne zmenijo se veliko za njih rejo. Zato pa ni čuda, da ne dajo pozneje takega užitka, kakeršnega bi lahko dajale ob pametni reji. Iz večine je mlada goved pri nas le slabo rejena in zane-marjena. Pa tudi, če jo predobro rede, ne bode za pravo rabo. Mlado žival krepko rediti ali, bolje rečeno, pitati je gola potrata in nepridna zapravljivost. Tako žival je sicer veselo gledati, toda za dobro molžo ne bode nikdar.

Ako hočemo vzrediti dobre molzne krave, moramo nad pol leta stare telice polagoma privajati manj tečni krmi. Opuščajmo počasi pokladanje krepke in zelo tečne krme kakor ovsa, zdrobljenega žita, otrobov itd., kakeršna je bila odstavljenim in do pol leta starim telicam potrebna. Začnimo pa polagati več slame, sena in korenstva kakor pese, repe itd. S takim krmiljenjem se pričnejo razvijati mezgovnice (mlečnice) in vamp. To pa je poglaviti pogoj, ako hočemo vzrediti za molžo dobro goved. Junce treba seveda drugače rediti. Gledati je, da žival zelo krepko uspeva in postaja močna za delo. Posebno močno naj se torej razvijajo mišce, kite in kosti. Ves drug namen pa ima reja telic, pri katerih je najbolj gledati, da se jim razvijajo mezgovnice, ki so odločilne za poznejšo mlečnost.

Telice je najbolje rediti po leti zunaj na paši; poleg tega pa morajo dobivati tudi potrebne krme v hlevu. Koder ni paše, tam je za uspešno rejo neogibno potrebno tekalische. Paziti je, da se telice ne rabijo prezgodaj za plemo, ker bi sicer zastale v rašči. Navadno so, kadar so $1\frac{1}{2}$ leto stare, godne za plemo. Le posebno krepko razvite pripuščaš lahko, ko so leto dopolnile. Izkušnje uče, da postanejo zgodaj dorasle telice kaj dobre molznice.

Če je le mogoče, naj se gleda na to, da se prvokrat otelijo ob novi krmi, ker se tedaj vime lahko najbolj razvija, in ker to najlaže pospešuje mlečnost. Kadar se je telica ubrejila, treba jo je krepko rediti. Preslaba reja ji škoduje ves čas pozneje. Breja potrebuje telica največ tečne krme, ker mora živiti sebe in mlado bitje v sebi, ker mora rasti in razvijati si vime. Poleg tega jo je treba tudi pridno znažiti.

Razne reči.

— O gnojni vrednosti krvi. Kaj posebne vrednosti je kri, ki ima v sebi mnogo gnilca in drugih redilnih soli, a vsi deli krvi gnoje hitro. Dobro je zatorej, če kri mešamo z zemljo in jo mečemo po kompostnem kupu. Če hočemo kri

rabiti za polivanje, moramo jo stanjšati z vodo in polivati ž njo, ko je vlažno ali deževno vreme. Ob suhem poletnjem času bi škodovalo, ako bi rastline s krevci polivali. Kjer je lahko dobiti krvi, n. pr. po klavnicah in mesnicah, naj se ne prezira ta dobra redilna tvarina.

— **Koliko semena smemo posejati?** Za to velja tole vodilo: Le toliko rastlin sme priti v zemljo, kolikor jih more v njej uspešno kaliti in živeti. Tudi moramo paziti, kakšno je seme, ali je debelo ali drobno itd.: debelega zrnja je treba več, drobnega manj; dobrega in krepkega je treba tudi manj.

Koliko semena je treba, določujeta tudi obnebe in zemlja. Čim ugodnejše je vreme ob setvi, redkeje se sme sejati. Lehka, rodovitna in dobro obdelana zemlja naj se redkeje obseje, ravno tako njiva dobro preprašena.

Po sprsteninski zemlji, koder se plevel močno razširja, in po težki zemlji, ki je polna trdih kep, katere zadušijo marsikatero zrno, treba gosteje sejati. Na lahko zemljo, ki ima malo redilne moči v sebi, sme se le redko sejati, kajti preslaba je, da bi redila veliko rastlin. Če rabimo za setev slabo seme, moramo ga več posejati, torej gosteje, ker marsikatero zrno ostane mrtvo.

Tudi čas, ob katerem seje gospodar, določa, koliko semena je treba sejati. Zgodnja jesenska setev zahteva manj, poznejša mrzlejša več semena. Čim bolj zgodaj jeseni sejemo zimsko žito, redkeje smemo sejati, ker rastline imajo dovolj časa do zime, da se dobro obrastejo in krepko razvijejo.

— **Kako je treba z mladimi konji ravnati, predno jih damo privikrat podkovat.** Z mladimi konji, ki pridejo kovaču v roke privikrat, mora se prijazno in lepo ravnati, sicer se popačijo za dolgo ali za vselej. Treba je torej, da kovač, ki ve za mladega konja, da ga bo podkoval, uže poprej naroči hlapcu, naj mu 1. večkrat nogo za nogo lahno vzdigne in jih zopet na tla postavlja, 2. naj mu, ko je že tega navajen, vzdigne noge in jih nekoliko časa tako drži, kakor se drže pri podkovanju, 3. naj, ko je že tudi tega navajen, večkrat po njih rahlo trka s kakim kladivčkom. Ako je nevarjeno žebe pri teh prvih poskušnjah nepokojno ter se vzpenja ali hlapca potiska ob steno ali na jasi ali bje za njim, naj mu poskuša noge iz lepa in z božanjem, pa tudi z ostro in glasno besedo vzdigovati, brez vse druge sile. In šele potem, ko se je mladi konj v več dneh ali tednih navajal, da podaja mirno hlapcu noge, potem šele naj se pelje pred kovačnico.

— **Kako ravnati s pokvarjenim surovim maslom.**

Ako je surovo maslo postalo grenko, žaltavo ali sploh slabega okusa, zdrobi je v majhne kose ter deni v pinjo, v koji se je ravnokar pinjilo, ter je z ostalim pinjenim mlekom vred pinji 15 do 20 minut počasi.

— **Ali je dobro med deteljo tudi travo sejati?**

Gotovo je dobro, ker tudi predenica dokaj manj škoduje detelji, v kateri je tudi ena tretjina trave. Pa tudi krma je dokaj boljša, če je v njej kaj trave. Taka sveža krma ne napenja tolikaj živine, kakor sama detelja. Ob hudih zimah pozebe pogostoma posebno lucerna bolj ali manj, tako da bi je na čistem deteljišči potem le malo ostalo, trava pa je trpežnejša, in vsaj nje dobimo potem dovolj. K detelji pa je najbolje naslednje trave primešavati: francosko in italijansko ljuliko, pahovko in lisičji rep; te rasto vse visoko; za gosto spodnjo travo pa je ni nad angleško ljuliko.

Vprašanja in odgovori.

Odgovor na 76. vprašanje. Vsled prvega odgovora našega na 76. vprašanje dobili smo rastlino, kateri pravijo na Goriškem (pri Bolei) očur. Ta rastlina ni drugo nego jesenski

podlessek (latinski *colehium autumnale*), katerega nežni, bledordeči cveti krasoté pozno jeseni travnike, strupeno listje in plod pa se pokažejo šele prihodnje poletje ob kresu. Živina se otruje s podleskom navadno maja in julija meseca, ako žre listje, a prav redkokrat jeseni s cvetjem. Živina pa ne mara kaj rada podleska: prija ji le tedaj, če pride lačna na pašo, dobre trave pa ni še dovolj zrastle vsled spomladanskega mraza. Živina uživa torej podlessek le v sili. S podleskom otrovana živina pokaže bolezen navadno šele čez 24 ur. Živina se tedaj peni, nemirna je, po trebuhu ji kruli, žila ji bje počasi, ozira se po trebuhu, sluzne kožice po gobci, zadnjici in po spolovilih ji postanejo rdeče, noge, gobec in ušesa so mrzla, očesna buničica je velika itd. Na zadnje se ji tudi treso udje in opletajo, in grize jo po črevih. Sealnica je temna in gre le po malem, a pogostokrat od živine. Ako more s podleskom otrovani živini kaj pomagati, potem je edino le dobro olje in voda, na kateri se je kuhaj ječmen ali oves. Veliko važnejše je pa sploh, da zaprečimo otrovanje, če pridno zatiramo podlessek, in sicer s čebulo vred, katera raste pod zemljo.

— **Vprašanje 88.** Kupil sem 50 orali veliko posestvo, in sicer je 14 orali travnikov, 10 orali zapuščenih njiv, 5 orali pašnika, drugo je pa hosta. Na posestvu raste vse skozi samo sladka mrva z eno, po nekod z dvojno košnjo. Ker mi ne kaže zaradi prevelikih obdelovalnih stroškov obdelovati njiv, blagovolite mi svetovati, ali storim prav, ako pustim vse njive za travnike? Kaj mi je storiti, da dobim obilo krme? Bodem li imel največ uspeha, ako si napravim samo mlade živine? (M. H. v J. na Štajarskem).

Odgovor: Vsekakor boste imeli najmanj obdelovalnih stroškov, ako bode po vsem posestvu samo travniki in pašniki. Dobro obdelani travniki dajo pa tudi najboljših dohodkov. Da doboste obilo krme, najbolje je, če dobro in skrbno obdelujete ter gnojite travnike in pašnike. Dvomimo pa, da bi izhajali brez njiv. Gospodar, ki prideluje doma samo seno, drugo pa mora vse kupovati, nikakor ne bode uspešno gospodaril. Vsaka reč ima svojo mejo. V hlevu tudi ne boste mogli imeti samo mlade živine, nekaj vprežne živine bo tudi treba. Same mlade živine vzrejati pa nikakor ni vredno ob današnjih razmerah, ker je vzreja veliko predraga, cena živini pa prenizka. Živina na dobrem gospodarstvu ali podpira pridelovanje kake kupčijske rastline, in tedaj je to njena korist, ali pa daje sama še poseben dobiček n. pr. mleka, kar je še koristnejše. Vzreja mlade živine nese v resnici le tam, koder se lahko pol leta preživi samo ob paši, in to je po planinskih deželah. Svetujemo vam urediti svoje posestvo tako, da boste imeli primerno nekaj polja, zraven pa potrebno vprežno in drugo živino. Natančnih podatkov ob taki urelitvi pa moremo le tedaj dati, ako so nam dobro znane vse krajevne razmere.

Gospodarske novice.

* **Stoletnico dr. J. A. Scopolija**, ki je bil tudi ud. e. kr. kmetijske družbe kranjske, praznovali bodo letos tudi v njegovem rojstnem kraju v Cavalese na Tirolskem. Naša družba je povabljen na to slavnost, katere se hoče tudi udeležiti na primeren način.

* **Razstavniki na dunajski državni sadni razstavi** bodo imeli vožnjo na Dunaj za polovico cenejšo.

* **C. kr. ministerstvo za uk in bogočastje** dovolilo je na prošnjo e. kr. kmetijske družbe kranjske za letošnje leto 200 gold. in za 1889. l. 1000 gld. podpore za šolske vrte.

* **Strupena rosa (peronospora)** se je letos zopet pokazala zelo močno po kranjskem delu vipavske doline ter tudi po Goriškem. Tudi drugod po Goriškem bolehalo močno trte

za to boleznijo. Proti strupeni rosi je popolnoma zanesljivo sredstvo bakreni vitriol, o čemer smo že večkrat pisali v našem listu. Škropiti pa je z njim spomladi, kajti kadar je strupena rosa že tu, takrat ne pomaga nič več škropljenje. Zapomnite si to vinšaki za prihodnje leto! Z desetkom si lahko prihranite stotakov, zlasti letos bode ta zamuda zelo čutna, ker je trta tako lepo kazala.

* **Sadna letina na Virtembergem**, kamor hodi največ našega mošnega sadja, je letos zelo dobra, drugod na južnem Nemškem je srednje dobra, na severnem Nemškem pa slaba. Kolikor moremo mi presoditi, prodajalo se bode letos dobro le zimsko trpežno sadje, katero bo skrbno obrano in dobro shranjeno.

* **C. kr. kmetijske družbe koroške glavni odbor** imel je 14. junija sejo, v kateri se je posvetoval o dopisu do koroškega „Bauernbund-a“. Seja je bila tajna. Drugo sejo imel je 19. julija. Iz zapisnika te seje posnemamo naslednje reči: Odbor vzame na znanje vladno poročilo o žgancarstvu na Koroškem. — Tajnik poroča o državnih podporah za l. 1888. — Tajnik poroča o porabi državne in deželne podpore za živinarstvo, kateri znašata 6000 gld., in sicer je to vsoto porabiti za premije bikom, kojih premovanje bode meseca septembra in oktobra t. l. v 29 krajih.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 5. avgusta 1888.

Seji je predsedoval podpredsednik gosp. J. Fr. Seunig, navzoči so pa bili gg. odborniki Lenarčič, Murnik, Povše, Robič, Šiska, dr. pl. Wurzbach in tajnik Gustav Pire.

Podpredsednik se spomina velike izgube, katera je družbo zažela s smrtjo njenega predsednika gosp. grofa Thurna, poudarja velike zasluge, katere si je pokojnik pridobil za družbo v kratkem času

svojega predsedovanja, ter pozove slednjič navzočne odbornike, naj v znamenje sočutja vstanejo s s-dežev.

Tajnik poroča, kaj je predsedništvo ukretilo ob smrti gospoda predsednika grofa Thurna, in javlja, da so druge c. kr. kmetijske družbe avstrijske izrazile naši družbi pismeno sočutje svoje ob smrti družbenega predsednika.

Odbor ukrene s pomočjo letošnje podpore za ovčarstvo poskusiti s frizijskimi ovcami, katere dajejo posebno veliko mleka. Odbor bode dal ovnov in ovac brezplačno v rejo tistim ovčarjem, kateri izdelujejo ovčji sir. Predno se pa ta ukrep izvrši, naroči glavni odbor tajništvu, naj pozve vse, kar je treba.

Poročilo vodstva podkovske šole o izpitih vzame glavni odbor na znanje.

Glavni odbor priporoča sl. deželnemu odboru podkovske šole učenca Bukovnika iz Tupalič, Kobetiča iz Bezdare in Kumarja iz Križeve vasi, da jim podeli deželne štipendije.

Posesniku Tom Odarju iz Stare Fuzine ukrene glavni odbor dovoliti, da proda plemenskega bika.

Za svojega zastopnika na obnem zboru kranj-ko-primorskega gozdarskega društva imenuje glavni odbor deželnega gozdarskega nadzornika gospoda W. Golla.

Prošnje vasi Studence v bloški občini, da se ji dovolijo trije živinski semnji, glavni odbor je ukrenil, da ne bode podpiral prošnje pri vis. c. kr. deželni vladi.

Glede Scopolijske slavnosti, ki bode septembra meseca v Cavalese na Tirolskem, ukrene glavni odbor primerne naredbe.

Za porabo državne podpore za šolske vrte stavi odbor primerne nasvete vis. c. kr. deželnemu šolskemu svetu.

Odbornik g. L. Robič poroča o skontrovanji blagajnice.

Na predlog tajništva se ukrene družbena poslopja zavarovati za višo vsoto nego so bila dosedaj, pri družbi „Aziendi.“

Za nove ude se vzprejmejo gg. Anton Trstenjak, posestnikov sin v Ivanjih na Štajarskem; Anton Mauser, posestnik v Praprečah; Srečko Stegnar, dež. poslanec in c. kr. učitelj v Ljubljani, in Ivan Petek, načelnik železniške postaje v Kresnicah.

INERATE

„Prejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalec“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti ist je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zelo priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Št. 5118.

Razpis.

Na deželni vino-, sadjarski in poljedelski šoli na Grmu pri Rudolfovem — z dveletnim poučevanjem in slovenskim učnim jezikom — izpraznjenih je 5 deželnih ustanov za prihodnje šolsko leto 1888/9, katero se prične 1. novembra 1888.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, lepega vedenja in so z dobrim uspehom dovršili vsaj ljudsko šolo. Prednost imajo taki kmetijski sinovi, od katerih je upati, da se bodo potem na svojem domu s kmetijstvom, vino- in sadrejo pečali.

Učenci z ustanovimi dobivajo brezplačno hrano, stanovanje in pouk v šoli, obleko si pa morajo sami preskrbovati.

V šolo sprejemajo se tudi:

1.) Plačujoči učenci, kateri plačujejo po 33 do 50 kr. na dan za hrano in stanovanje, in pa 20 for. šolnine na leto; in

2.) eksternisti, ki zunaj šole stanujejo in plačajo šolnino.

Lastnoročno pisane slovenske prošnje se imajo do 20. septembra 1888

izročiti vodstvu deželne vino-, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Rudolfovem.

Prošnjam priložiti je rojstni list, pričevajo dovršene ljudske ali obiskovane srednje šole, zdravniško potrdilo o čvrstem telesu in trdnem zdravju, in župnijsko spričalo o lepem vedenju.

Prošnjam za sprejem proti plačilu priložiti je revers ali obvezno pismo staršev oziroma skrbnikov, zadevajoče vzdrževanje učenca.

(62—1)

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani dne 27. julija 1888.

Murnik.

(2—11)

„Ljubljanski zvon“.

Stoji pol leta gld. 2.30, četrt leta gld. 1.15.

„AZIENDA“

avstro-francoska družba za zavarovanje
življenja in rent.

avstro-francoska družba za zavarovanje proti
elementarnim škodam in nezgodam.

Ravnateljstvo:

na DUNAJI, I., Wipplingerstrasse šte. 43.

Družba zavaruje

človeško življenje v vseh navadnih kombinacijah;

Zavarovanje za slučaj smrti, zavarovani znesek se izplača takoj po smrti zavarovanca njegovim ostalim, oziroma drugim obmisljenim;

Zavarovanje za doživetje preskrbovanje v starosti in otročje dote, zavarovani znesek se izplača zavarovancu samemu, ko doseže neko določeno starost;

Zavarovanje dosmrtnega dohodka udovskih pokojnin in dohodkov za odgojo po najnižjih premijah in z jako kulantnimi pogoji, zlasti onim, da se policam ne more ugovarjati.

a) proti škodam, ktere napravijo **požar** ali **strela**, parne ali plinove eksplozije, ali se narede z gašenjem, podiranjem in izprazenjem pri stanovanjih in gospodarskih poslopih, tovarnah, strojih, mobiljah in vsakovrstnih opravah zaloga blaga, živini, gospodarskem orodju in zaloga;

b) proti škodam, ktere napravi **ogelj** ali strela ob žetvi in košnji na poljskih ali travniških pridelkih v gumnih in stogih;

c) proti škodam, ki je napravi **toča** na poljskih pridelkih;

d) proti nevarnostim **prevažanja blaga** po vodi in po suhem;

Zavarovanje proti telesnim nezgodam se še ni pričelo, a se bode pravočasno naznanilo p. n. občinstvu, kakor se prične.

Zastopstva družbe.

V Budimpešti, Wienergasse 3 in Schiffgasse 2; v Gradci, Albrechtsgasse 3; v Inomestu, Bahnstrasse, Hôtel „Goldenes Schiff“; v Lvovu Marijin trg 9, nova; v Pragi, Vaclava trg 54; v Trstu, Via St. Nicolo 4, na Dunaji, I., Hohenstaufengasse 10.

V vseh mestih in večjih krajih avstro-ogrske monarhije nahajajo se glavne in krajne agenture, ki radi dajo pojasnila in dajo ponudbene pôle ter prospekte zastoj in vsprejemajo zavarovanja.

**Glavni zastop v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 3, pri
JOSIPU PROSENC-u**

(5—8)

Radgonska kislá voda

(Radkersburger Sauerbrunn)

Štefanije studenec.

Najčistejši alkalični kislec

Lastnina J. DELLER-JA v Radgoni.

Glavna zaloga in prodajalnica za Kranjsko izročena je edino le agenturni in komisijski trgovini

J. LININGER-JA

Rimska cesta št. 9 v Ljubljani

(44—8)

kjer se sprejemajo vsa naročila.

Enotna cena je, ako se kupi 100 bokalskih steklenic v zabojih po 25 steklenic 16 gld. in 100 steklenic po pol bokala v zabojih po 50 steklenic 11 gld. franko zaboj v Ljubljani. Manjše število steklenic se ne more naročiti, pač pa se dopolnje, ako kdo želi, kislec za poskušnjo.

Štefanije studenec je oglene kisline in ogleno-kislega natrona najbolj bogata mineralna voda, je čisto alkaličen studenec in je vsled svojih izvanredno dijetčnih in zdravilskih lastnosti najizvrstnejši kislec. Z vinom pomešan je **Štefanije studenec** jako prijetna, hladilna in poživiljajoča pijača in se posebno zaradi tega priporoča, ker tudi najkislejše vino spremeni v prijetno, ljubko in sladko-okusno pijačo. To se izvrši po posebni ugodni sestavi vode **Štefanije studenca**, po kateri se vinska kislina nevtralizira, to se uniči. S sladkorjem, limonami (citronami) ali raznim sadnim sokom zmešana je voda **Štefanije studenca** prav šampanjcu podobna. Vsled velike množine proste oglene kisline in dvojno oglenih kislih soli, posebno pa dvojno ogleno-kislega natrona je **Štefanije studenec** najboljša namizna pijača, katera se z vso pravico uvrščuje mej najboljših kislice cele Evrope.

Štefanijski studenec ima kot zdravilo najboljši vseh pri katarjih želodca in črev, pri pomanjkanji teka, pri teškočah prebavljenega, pri zaprtji vode vsled prehlajenja, pri zlati žili, pri jetrih, vraničnih in žolčnih boleznih, pri bledici, popustni mrzlici in pri družih živčnih afekcijah.

Dobi se ŠTEFANIJSKI STUDENEC v znanih specerijskih prodajalnicah v Ljubljani in na deželi.

Gospodarski uradnik

išče službe kot voditeljni uradnik na kakem posestvu. On je mlad, energičen in pošten, izšolal se je na neki kmetijski šoli na Češkem, je zmožen nemškega in enega slovanskega jezika, ima dolgoletne dobre izkušnje zlasti v pridelovanju sladkorne pese, reje konj, govedi in ovac, razume vsa pisarniška dela. Stopi tudi v službo, proti tem, da del čistega dohodka. Ponudbe naj se pošlejo pod „Energisch B. C. 1762“ na Otto Maass, Annoncen-Expedition in Wien I.

(61—1)

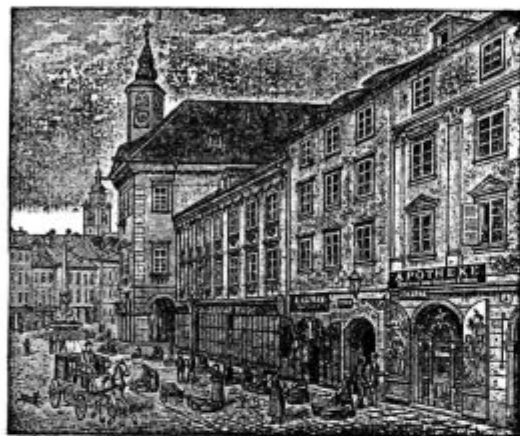
Nik. Hoffmann,
tovarnar kirurških instrumentov, umetn. ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najljubšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljše noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi se po naročilu precej in v najboljše kakovosti narede

(20—12)

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani
na velikem mestnem trgu,

priporoča tukaj popisana najboljše in sveža zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pisanih zahval o naših izbornih skusenih domačih zdravilih. Lekarne Trnkóczyjevih firm so: Na Dunaji dve in ena kemična tovarna v Gradcu (na Stajarskem) ena pa v Ljubljani. P. n. občinstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi, da naslov tako-le napravi:

Lekarna Trnkóczy poleg rotovža v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin in revmatizem. trganje po udih, bolečine v križu ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa, če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem. 1 steklenica 50 kr., tucat 4 gld. 50 kr. (21—7)

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja, ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Kričistilne kroglice

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpjenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljicah à 21 kr.: jeden zavoj s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto najmanj jeden zavoj.

Vsa ta naštetá zdravila se samo prava dobijo v lekarni Trnkóczyja v Ljubljani
zraven rotovža in se vsak dan s pošto razpošilja.

Schutzmarke.

CEB. DEP. SCHUTZMARKE.

MARIA-ZELLER TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKÓCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

Marijacetiske kaplice za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravlje, imajo izvrsten vseh pri vseh boleznih v želodcu in so neprekosljivo sredstvo zoper: manjkanje slasti pri jedi, slab želodec, urak, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodcu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezni na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gld., 5 tucatov samo 8 gld.

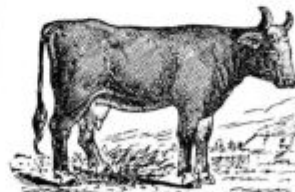
Svarilo!

Opozarjamo, da se tiste istinite Marijacetiske kaplice dobivajo samo v lekarni Trnkóczyja zraven rotovža na velikem Mestnem trgu v Ljubljani.

Planiški zeliščni sirup kranjski
za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hripavost, vrtogól, jetiko, prsne in pljučne bolezni: 1 stekl. 56 kr., 1 tucat 5 fl. Samo ta sirup za 56 kr. je pravi.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri boleznih krav, konj in prašičev. Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk, vseh nalezljivih kuznih boleznih, kašlja, plućnih in vratnih oleznij, ter odpravlja vse gliste, tudi vzdržuje konje debele, okrogle in iskrene. Krave dajo mnogo dobrega mleka. Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretęgu žil, otekanju kolen, kopitnih boleznih, otrpjenju v boku, v krizi itd., otekanju nog, mehurnih na nogah, izvinjenju, tiščanju od sedla in oprave, pri sušici itd. s kratka pri vseh unanjih boleznih in hibah. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 stekl. z rabilnim navodom vred samo 4 gld.

!!Nova kmetijska knjiga!!

V založbi c. kr. kmetijske družbe kranjske izšla je ravno nova knjiga:

VRTNARSTVO

s posebnim ozirom na obdelanje in oskrbovanje šolskih vrtov.

Knjiga, katero je spisal po naročilu vis. c. kr. kmetijskega ministerstva **Gustav Pirc**, tajnik c. kr. kmetijske družbe kranjske in potovalni učitelj, obsega 10 tiskanih pol, ima 180 podob in je elegantno v platno vezana.

Vsebina knjigi je nastopna: I. Splošni del. 1. Splošne opomnje. 2. Razdelitev šolskega vrta. 3. Vrtna ograja in pota. 4. Zboljšavanje zemlje. 5. Za obdelovanje vrta potrebno orodje in gradivo. II. Sadjarstvo. 1. Splošne opomnje o sadjarstvu na šolskem vrtu. 2. Vzgoja sadnega drevja. 3. Gojenje sadnega drevja na stalnem mestu. III. Vinarstva IV. Zelenjadarstvo. 1. Splošno zelenjadarstvo. 2. Posebno zelenjadarstvo. V. Lepotično vrtnarstvo. 1. Splošni del lepotičnega vrtnarstva. 2. Vzgoja lepotičnih rastlin.

Oddajajo se samo vezani eksemplari in sicer po goldinarji, udom c. kr. kmetijske družbe kranjske in učiteljem pa po 75 kr. Naročilom izven Ljubljane dodati je 10 kr. za pošto. (45—1)

Naročilo sprejema c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovič

trgovina z železnino

Mestni trg št. 10 (42—8)

v velikem izboru in po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samokolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši Kamniški Portland in Roman cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in njih posamezne dele.

Pri stavbah, kjer ni vode blizu, neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malo urah in z majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti: ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za skopane vodnjake: železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železne okove.

Za poljedelstvo:

Vsake vrste orodja kakor: lepo in močno narejeni plugi in plužne, železne in lesene braue in zobovje zanje, motike, lopate, rovnice, krampe i. t. d. Tudi se dobiva zmirom sveži Dovski mavec (Lengenfelder Gyps) za gnojenje polja.

Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice v Gradci.

(Ta drevesnica pripoznana je kot ena največjih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborne zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; **sadnega drevja**, visokodebelnatih in pritličnih ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlahnitve; **divjakov** in **podlag** za pritlikovce; **jagodnega sadja**; **lepotičnega drevja** in **grmovja**, drevja (10—14) za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih cepičev vsih vrst sadja.

Cenike je dobiti zastoj in franko.

V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče sloven-ke kmetijske knjige:

Dr. J. Bleiweis: **Nauk o umni živinoreji**. Cena 80 kr.

" " " **Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati**. Cena 50 kr.

" " " **Nauk klavno živino in meso ogledovati**. Cena 20 kr.

Gustav Pirc: **Mlekarstvo**. Cena 10 kr.

L. Porenta: **Novi kranjski panj po Dzierzonovi osnovi**. Cena 10 kr.

Adolf Trientl: **Stelja in gnoj**. Cena 10 kr.

W. Schleicher: **Živali kmetijstvu in gozdarstvu koristne**. Cena 10 kr.

M. Rant: **Opis najnavadnejih, sadjereji škodljivih mrčesov**. Cena 10 kr.

Dr. Simon Strupi: **Žininozdravništvo**. Cena 1 gld. 80 kr.

Naročene knjige pošilja kmetijska družba po poštne povzetji, kedor pa denar naprej pošlje doda naj tudi znesek za pošto.

Živinski prah,

kategora izdeljuje

Piccolijeva lekarna „pri Angelu“ na Dunajski cesti v Ljubljani.

Izvrsten najboljši pripomoček proti vsim boleznim pri konjih, kravah in volih. Kdor jih hoče ohraniti zdrave in jih obvarovati vsake nalezljive bolezni, naj dá konju, kravi, ki molze, itd. vsaki dan 2 žlici tega prahu. Ako je pa že že uže bolna, naj ji dá vsaki dan 2—3krat po eno polno pest. Ako je to še premalo in je treba večjega učinka, kakor na

pr. pri vnetici črev, koliki, itd. naj dá živali večjo ali podvojno mero na vsako 1—2 uro. Živalim, zbolelim zaradi nečiste krvi, naj se dá 3krat na dan po 2 žlici.

Za drobnico, kakor teleta, prešice, ovce itd. zadostuje, da ostane zdrava, 2krat na dan po pol žlice; kot zdravilo zoper gori omenjene bolezni naj se pa daje tretji del tega, kakor večji živini. Najbolje je, ako se pomeša živinski prah z otrobi, ali se daje na kruhu; če to ni mogoče, se mora z vodo pomešati in na kak način živali vlivati.

En paket velja 25 kr. (19—12)

Gospodu

G. PICCOLI-JU, lekarju „pri Angelu“
v Ljubljani.

Moj sin je trpel skozi dve leti vsled gastralgije, slabega prebavanja in želodnega krča, da ga je ta bolezen vsega shujšala in skoro uničila. Pri njem poskušal sem vsa sredstva, ki nam jih naša veda zadaje in tudi nisem pozabil najrazličnejših rudninskih vod. Toda zboljšek bil je le za malo trenutkov. Slednjič si domislim, poslužiti se Vaše zelo pohvaljene **esence za želodec**, in vspeh je bil tako nagel in sijajen, da je moj sin porabil samo 6 stekl. popolnoma ozdravil.

Pri takem vspehu morem Vaso **esenco** le najgorkeje priporočati vsem trpečim vsled **slabe prebave**, **zlate žile** itd., ter Vas tudi pooblastim, da to spričevalo moje hvalečnosti kot v resnici zaslužno pohvalo tudi razglasite.

V Trstu 1887.

Dr. Leon Levi

Izdelaatelj pošilja

esenco za želodec

v zabojskih po 12 steklenic za 1 gld. 36 kr., poštne stroške trpé p. t. naročniki.

Posamezne steklenice dobijo se pa razven pri izdelovalcu lekarju **PICCOLI-JU „pri Angelu“** v Ljubljani po 10 kr., tudi še pri lekarju **Rizzio-Ju v Rudolfovem** in skoraj po vseh lekarnah na Primorskem, Tirolskem, Koroškem, Stajarskem in v Dalmaciji in sicer po 15 kr. steklenica. (39—7a)

Semenarska postaja

K. Rambouseka v Zborovu, pošta Forbes na Češkem

ima na prodaj za prihodnjo jesensko setev
skušena semena zimskega žita sledečih sort:

Požlahtneno menjalno pšenico.
Avstral. Alaby pšenico z resjem.
Zborowsko menjalno rž.
Labradoraško rž.
Švedsko sneženo rž.
Montansko rž.
Kolosalno rž.
Probstajsko rž I. pridelek po originalnem semenu.

(60 1)

Naročitve izvršujejo se po vrsti, kakor doidejo in sicer v plombovanih vrečah.

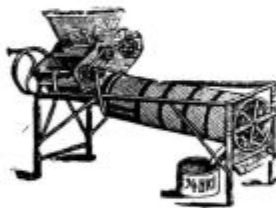
Cenike dobi se na željo zastoj.

Plemenske bike

ima na prodaj graščina Fužine (Kaltenbrunn) pod Ljubljano.

Biki so vsi uže za pleme ter sta dva belanskega plemena eden pa švicarskega.

Kupci naj se oglase pisмено ali ustno pri opravištvu fužinske graščine. (58 2)

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na starem trgu št. 1. nasproti železnemu mostu (v lastni hiši.)

Tu se dobivajo najbolj različni kmetijski in drugi stroji in orodja n. pr. mlatilni stroji na vlačilo (Göpel) in na roko slamorezni, šivalni, potem stroji, s katerimi se **zito čisti** in **odbira**, dalje **malni**, ki **snajijo**, **zito trejo** (šrotajo) in **sadje mečkajo**, potem **otrgači** za **koruzo robkati** in **grozdje obirati**, za **vino** in **sadje**, **smrki** (pumpe), dalje tudi **smrki** za **gnojnice**; stroji s katerimi se **repa** in **korenje drobi**, **preproste** in **dvojne pluge**, **blagajnice**, varne pred **tatom** in **ognjem**, **stroje** za **žehtanje** in **ožemanje** po Strakosch in Bonerjevemu načinu i. t. d.

Kmetovalci, ki ne morejo precej plačati nakupno vsoto za prekoristne stroje i. t. d., morejo plačati tudi pozneje, na pr. o Vseh svetih, o Božiči i. t. d. (46—6)

Jaz se tedaj priporočam za prav obilno nakapovanje, **svarim** pa ob enem gg. gospodarje, da se varujejo kupiti stroje od potovalcev (agentov), kateri so s svojim nepoštenim postopanjem uže marsikaterega gospodarja spravili v zadrego. —

Praviloma naj nikdo ne kupi reči, katere ni poprej videl, in če to ni mogoče, vsaj ne od ljudi ali od tveč, katere nihče ne pozna. Z nepravilnim postopanjem je bil uže osleparjen marsikater dober in pošten kmetovalec.

Moj popotnik **Ivan Grebene** ima mojo legalizovano, splošno pooblastilo, naj se morejo kmetovalci popolnoma zanesti in mu dajati naročila za mene. Drugači pa prosim se pisмено in s zaupanjem na me obrniti.

S spoštovanjem

Franc Detter.